

Legitimt eller lovligt?

Jeg har engang kørt rutebil. Sådan rigtig rutebil, ude på landet, hvor alle kendte alle, og en del af jobbet var at tage fru Jensens æg med til byen hver onsdag og sælge dem sort. Jeg ved godt at mange buschauffører klager over stress, men det jeg husker fra den periode er nu mere roen. Når to rutebiler mødtes på en smal kommunevej, var det således ikke ualmindeligt at vi stoppede op overfor hinanden og tog os en længere passiar gennem de åbne sideruder. Der var ikke megen trafik, men af og til hændte det alligevel at der samlede sig et par biler bag os, som ikke kunne komme forbi, og der opstod ingen panik af den grund. Her trådte den jyske sindighed nemlig i kraft. For vores vedkommende bestod den i at det ville være uværdigt at afbryde snakken, bare fordi der kom nogen, der skulle forbi. Folk skulle jo også nødtigt få det indtryk, at man var for let at jage med.

Man skulle måske tro at de folk, der på denne måde blev fanget bag busserne, ville protestere højlydt, tæve os med en hjulnøgle, eller hvad man nu ellers hører at folk gør i situationer af den art. Men, nej! Der kom ikke så meget som et pip fra dem. De var nemlig også jyder, og ville derfor nødig beskyldes for ligefrem at have for travlt. Desuden vidste mange af dem sikkert på forhånd at vi plejede at holde der og snakke på det tidspunkt, og så siger den landlige logik at man bare kunne være kørt hjemmefra lidt før – eller lidt senere. Der var naturligvis grænser for, hvor længe man kunne spærre vejen, og derfor var timingen i spillet altid vigtig. Nøjagtig på det tidspunkt, hvor alle kunne forlade scenen med værdigheden i behold, opløstes knuden, og man hilste pænt på hinanden, mens man i ro og mag rullede videre.

Siden den tid er jeg atter kommet ud på de store landeveje, og jeg må nok sige at her er der kommet andre boller på suppedasen. Uden at fornærme nogen kan man vist godt tillade sig den påstand at det ikke just er sindigheden, der præger den moderne trafik. En udsendelse i radioen for nogen tid siden fik mig til at tænke over det endnu engang. En eller anden organisation, vist nok Rådet for Større Færdselssikkerhed, var i færd med at starte en kampagne, der skulle gøre det legitimt at overholde færdselsloven. "Jamen, der det da ikke det?" tænkte jeg. "Så vidt jeg ved er det da i det mindste fuldt lovligt!"

I Politikens synonymordbog er lovligt og legitimt ganske vist opført som synonymmer. Men i daglig tale skelner vi åbenbart skarpt imellem dem. Det er nemlig fuldt lovligt at overholde færdselsloven. Ja, det er endda strafbart ikke at gøre det. Hvis man spørger sine medtrafikanter, er det derimod ikke legitimt at sætte farten ned til 50 km/t., bare fordi man kører igennem en landsby, hvor vejen er bred nok til at man sagtens kan rubbe sig, og manden bagved har en aftale i Langtbortistan for fem minutter siden. Så er man tvært imod den direkte årsag til at han ikke når frem til tiden.

Udsendelsen i radioen fik mig til at tænke på flere eksempler. Hvor tit har jeg ikke hørt over walkien at tyskere "fandme ikke kan køre bil". Begrundelsen er ofte at de pludselig sætter farten ned, "bare fordi en eller anden idiot har sat nogle skilte op, som der står 60 på." Det får så være at man bander lidt i sin walkie. Værre er det, når geniet begynder at chikanere den lovlydige trafikant ved at køre for tæt på, blinke med lyset, og hvad han ellers kan finde på af genistreger.

I den forbindelse mindes jeg også min første eksporttur, hvor jeg skulle følges med en erfaren kollega. Han havde meget lidt til overs for min forsigtighed, og pressede konstant på for at jeg skulle køre så tæt på, at der ikke var plads til at nogen kunne trække ind imellem os. Ellers havde vi

det hyggeligt og rart sammen, men lige på det punkt blev vi aldrig enige. Det er også en del af den jyske sindighed, jeg nævnte ovenfor, at har jeg først sat mig for at der er noget jeg ikke vil, så vil jeg altså ikke. Min kollega fandt det altså ikke legitimt at jeg holdt min sikkerhedsafstand, og spekulerede vel næppe nogensinde på om det var legalt, og derfor også burde være legitimt.

Nu er der naturligvis sket en del, siden jeg kørte rutebil på landet. Mange år med eksportkørsel og lignende har uden tvivl til en vis grad smittet mig med denne moderne stressbacille. Jeg skal derfor ikke gøre mig bedre end jeg er. Især om fredagen kan det være bandsat irriterende at komme til at hænge bagved en rigtig lovlydig medborger, som måske oven i købet er landmand, og derfor meget interesseret i, hvordan avlen står på de forskellige marker. Det kan godt resultere i en meget ujævn kørsel. Og netop fredagen karakteriseres ofte ved at jeg lige netop har køretid nok til at nå hjem, mens maden endnu i det mindste er halvlunken. Altså, forudsat at trafikken glider rimeligt hurtigt, så jeg ikke skal holde pause undervejs. Eller værre endnu: hvis jeg ikke når hjem uden pause, slipper rådighedstiden op, og jeg må parkere et sted udenfor byen, spille en masse tid på at blive hentet af familien osv.

I den situation kan jeg også godt finde det illegitimt at snøvle alt for meget rundt i trafikken. Ja, jeg går endda ikke af vejen for at hidse mig op, bande sagte og finde på en masse højst upassende benævnelser for den forankørende, som han sikkert ville blive meget ked af at lægge øren til. Men, her adskiller jeg mig måske nok fra mange andre ved det at jeg har trænet mig selv i ret hurtigt at dysse mig ned igen. Det lader sig gøre ved ganske simpel logik. Jeg spørger mig selv, hvor meget tid jeg egentlig sparer ved at køre en strækning på f.eks. 30 km., med en hastighed på 80 km/t. frem for 85 km/t. Ikke ret meget, vel? Men stresset gør at man overvurderer tidsbesparelsen. Frem for at hidse sig op, kan man altså lige så godt læne sig tilbage i sædet og tænke videre.

Næste spørgsmål kan derfor passende være, om det kan betale sig at overhale "bare sådan lidt friskt". Det kan det som regel ikke, da man jo netop gerne vil hjem, og ikke en omvej omkring hospitalet. Endelig er der det kildne spørgsmål, hvor hurtigt jeg egentlig må køre på en landevej, samt med hvilken ret den forankørende så stædigt vælger at holde sig på de firs. På den måde kan jeg hurtigt tale mig selv ned. Indrømmet, det kræver øvelse, men som gammel musiker er jeg vant til at øve mig. Og, trods de gener det uden tvivl vil medføre, håber jeg inderligt at det vil lykkes med den der kampagne, der skal gøre det legitimt at overholde færdselsloven. De kloge hoveder har nemlig regnet ud at det slet ikke er nødvendigt med flere regler. Hvis vi overholder dem, vi allerede har, vil vi nemlig komme helt ned på omkring 50 trafikdræbte om året. Det er da værd at tænke over. Måske især for de, der er så kloge, at de slet ikke behøver andre regler end deres egne hjemmestrikkede.